

**Prognosticatie, ghedaen over veel jaren vanden
aldervermaersten ... Ticho Brahe van een nieuwe sterre die
verschenen is int jaer 1572, ende ghesien langher dan de tijdt
van een iaer**

<https://hdl.handle.net/1874/10220>

PROGNOS

Ghedaen over

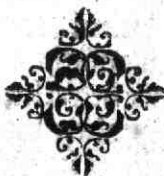
vanden Aldervermaerften S

TICHO BRA

Van een nieuwe Sterre die verschenen is
int Jaer 1602 ende ghesien langher
dan de tijt van een Jaer.

Beschreven in't Latijn inde Conclusie sijns Boecx
Ende in't Nederduytsch overgheset.

214

TER GOUDE.

By Pieter Rammazeyn, Boeck-verkooper inde corte Groe-
nendael/ int bergult A. B. C.

1632(?)

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner.

NOSTICATIE,

veel Jaren vanden Alderber-
1 Sterre-kijcker Ticho Brahe, van een
we Sterre die verschenen is int Jaer
1572. ende ghesien langher dan de tijdt
van een Jaer.

Beschreven int Latijn inde Conclufie sijns Boecx:
FoI. 800. Ende in Nederduytsch overgefet.

Ick wete wel datter eenighe geleerde Man-
nen ober eenighe Jaeren gheweest zijn / de
welcke gheschreven hebben / dat de Nieuwe
Teeckens die somtijts inden Hemel verschij-
nen / gheen beteeckeningh souden mede bren-
gijen; beweeght sijnde / soo ick meene / door dese reden / dat
de dinghen die ghemeenlick door de Astrologos van soo-
danighe Teeckens geprognosticeert worden / vol ydel-
heys zijn / ende de wtkomsten by na altijt anders bevon-
den worden: Nochtans wanneer ons sodanige wonder-
licke spectaculē inden Hemel verschijnen / behoortmen niet
(mijns oordeels) ons alle macht om daer van te spreken
te benemen / om dat hare beteeckeninghen niet seker ghe-
noech konnen uptghesproken worden vande Astrologis.
Maer lieber behoortmen te beschuldigen de personen / die
soodanige dingē als haer niet klaer genoegh bekent zijnde
al te stoutelick wtspreken / ende te bekennen de swaekheyt
van des menschen oordeel ende genegentheyt tot dwalen
Euentwel en moetmen niet nemen / dat God ende de na-
tuere met soodanighe nieuwe ghemaecte lichamen yde-
lick spelen / ende de Werelt gheen beteeckeningh verthoo-
nen

nen. Soo hi dan bekenden dat sood
de ghemeeene gewoonte vande natuer.
heel beteeckenē/maer seyden dat sulcx
kent is/ende haer verstant te boben gaet
ontkennen dat sy spreken t'ghene de wa
onghelijck is: Want voorwaer de Pro
soodanighe vzeemde Hemelsche Teeckens
gen/ende gaet het gesicht des menschen verli
bupten/nadien de krachten ende influentien die
die van het begin des Werelts af inden Hemel
nen zijn/in soo langhen tijt ons niet soo seker beken
worden syn als bereyscht wort.

Ende soder opt eenige difficulteyt is geweest in het
grijpen en voozleggen de beteeckenisse van zo wel Oue
als Nieuwe sterren/ voorwaer dese Nieuwe sterre die bo
ben een heel Jaer t'onsen tijde verschenen is/ is de swaer
ste van allen/ voozementlic om datter te voozen weymich
ofte geen sodanige Exempelē geweest zijn/door de welke
eenige experientie tot gelijckenisse der wytkomstē/ getroc
ken soude mogen worden. Want men kan niet vinden in
eenighe Historien/ datter opt sulcken Teecken van den
Hemel den menschen verschenen is/wtgenomē (welc Pli
nius vermaent) dat Hipparchus t'synen tijde een Nieuwe
Sterre gesien heeft/dewelcke nochtans (nadiense een ey
ghen loop gehad heeft/ghelijck wt Plinij woorden klaer
verstaen kan worden) met dese onse die altyt op een selfde
plaats des Hemels ghestaen heeft/ in alles niet kan ver
gheleken worden. Het is nochtans waerschyjnelyck/ dat
ghelijck de beweerschelycke Sterre ten tijden Hipparchi
ghegaen heeft vooz de verminderingh der Monarchie der
Grieken/ ende de vermeerderingh van het Roomsche

de gansche Werelt gebracht is onder
alsoo mede nu inde volghende Taren
e groote veranderingh vande Poli-
sal geschieden: want gelijk dese Ster-
ghmirakel is gheweest/ ende onverschens
erschenen is; alsoo is het waerschijnelijk
ange ende onverwachte dingen sal voortben-
e hoedarrich die in spetie sullen zijn/ meene ick
ant bekent is/naer eben also onbekent gelijc als
c gheweten heeft dat dese Sterre tot eenigen tijdt
verschijnen.

aer wt de gedaente soose eerst verscheen met een cla-
de blijde schijnsel eben als Iupiter, schijntse een geluc-
ighe/ ghewenschte/ ende vreedsame staet vande werelt-
sche dingen te beteeckenen / alleen datse daer nae vier-
root schijnende als Mars, wat onrusts ende rumoers
schijnt ghewelich te vermengen. Zy schijnt mede wt de
vertoorde gedaente als Iupiter, te beteeckenen een groo-
te veranderingh/verswackingh/ ende te nietdoeningh der
Religien/ die vande Sterren syn ende een schijnsel ende
Doppositiept als Iupiter hebben; alsoo dat de Religien
welcke met een uytwendige spetie ende een meer als Pha-
risaische formalitept de onwetene ende slechte menschen
langē tijt betoovert hebben/ nu ten laetsten haer omkeer
ghevoelen. Ende ghelijc dese valsche Sterre/ die int eer-
ste wel met een klaer ende aenghenaeim wesen verscheen/
nochtans ten lesten in een ander colour verandert/ van lie-
haem vernindert/ende ten lesten verdwonen is / alsoo sullen
de valsche Planeten met hare uytwendige schijn ende lief-
lijchept de menschen verleydende van het inwendige licht
des waerhepts (sonder twijfel) haer eynde ghevoelen.

Zomen

Zoomen een Zodiacale directie |
 plaets vande grootste coniunctie (d
 eynde van April 1583) tot de Longitu
 7 Graden van Taurus, door de Grade.
 die sal gheschieden ontrent 48. Jaeren a
 eerst verschenen is/ ende men mach waer
 noech gissen / dat de Secreten vande sterr
 wesen/ ende principalick sich verthoonen su
 mentlick eenighe Jaeren daer na/ te weten n
 ons Heeren 1632. ofte daer ontrent / warne
 kracht ende het effect van Trigonus igneus (wa
 sterre een boorzode is gheweest) sal openbaer
 want alle de beteekenissen van dese sterre komen g
 licr ober een met dese omgangh der Trigoni. Ende
 se is de sebene ste restitutie vande Trigoni in zijn gheh
 zedert de scheppingh des Werelts/ gelijk de gewoonlicke ^{na}
 telling vande Ouderdom des Werelts toestaet/ alsoo dat ^{piter}
 d'eerste in Enoch, de tweede in Noë ende de Diluvie, die ^{schiet in}
 derde in Mose ende de verlossingh des volck vande ^{Trigono}
 gyptische Slavernye/ de vierde inde Coningen van Israel,
 de vijfde in Christe ende het hooghste van het Roomsche
 Rijck/ de sesste in Caroló Magno ende de translantie des
 Rijck op de Hoogh-duytsche/ gheeyndicht is/ hoorwaer
 dese sebene ste heeft een verborghen reden des Sabbaths,
 ende beteekent boven d'andere wat sonders ende van
 grooten gewichte. Alwaer aemmerckens waerdig is/ dat
 gelic die restituten vande Trigoni welcke gheschiet zijn
 met een oneven getal/ als d' Eerste/ Berde/ ende de Vijfde/
 de Werelt heyltsaem zijn geweest; also mede dese sebene ste
 sich sonderlingh verbljdende met een oneven ghetal/ een
 boorzode is van een groot goet/ ende van een gheluckige
 staet.

Siet vzeemt vande voozlegginghen
God verlichte menschen / die voozsept
werelt soude vergaen / een vzedlaem
eeuwe op der Aerden soude komen / in
verlicke confusien vanden Poluijcke re-
van verscheydenhept der Religien veran-
den / ende geschiet na Gods wille. Twelck
de Propheeten claerlijck kan verstaen / die
Ieremias datter eens een gulden Eeuwe sal ko-
met welcke de menschen Haere Sweerden tot
spiesfen, ende haere spieffen tot Sickelen fullen
sal: geen volck en sal teghen het ander een sweert
sweert, ende en fullen niet meer krijgen leeren. Een
gelijck sal onder zijn wijnstoc ende vijghboom wo-
nen, sonder schouwen, als de Propheet Michas seydt in
het 4. Cap. Ende de Propheet Esaias voozsept vant self-
de aldus int 11. Cap. De Wolven fullen by de Lamme-
ren wonen, ende de Luypaert by de Bocken legghen:
een cleyn joncxken sal Calveren, ende jonge Leeuwen
ende meest vee te samen drijven. Koeyen en Beeren
fullen aender weyde gaen, dat haer jongen by malcan-
deren leggen: ende Leeuwen fullen stroo eten, gelijck
als de Ossen. Ende een soochkint sal synen lust hebben
aenden hole der Adderē, ende een gespeent kint sal sijn
hant steken inde cnylen des Basiliken. Men sal nergens
verfeeringē noch verdervē op mijnen heyligen Berge:
want het lant is vol kennisse des Heeren, gelijc als mer
water des Zees bedecker. Daer na mede die dinghen die
int 62. Cap. Esaiæ geleyt worden tot de heymelicke Je-
rusalem / ofte de staet van t Chyistendom volmaeckter als
vooz desen: alwaer onder ander dinghen geleyt wort: Ick
wil

v
d
enc
we v
gereci
hooren
uwen Lan
poorten lof he
ende volghen/ alwaer
Heere wil sulcx 'tsynder t
worden noch meer plaetsen gev
als inde Apocalypsis/ de welcke voo
licke ende geensints verwachte geluck
ser niet geweest is so lange als de Weren
weest. Daerom om dat de waerheyt des P
vult worde/ de welcke niet en can bedrieghen (u
voortghetomen vande warachtige Gheest Gods,
nootsakelic dat die noch toecomende is/ vooz dat all
gen sullen vergaen. Wat dan/ofte in dese nieuwe heru
der Trioni (vooz de welcke dese onghewoonelicke en
wonderlicke Sterre gekomen ende als aengewesen heeft,
alle die dingen alsoo geschieden?

Daer zynder eenige die meenen dat de staet vande Re
ligie in dese tijden gekomen is/ tot het klaerste licht / ende
dat alle duyfternissen verdreben zyn. Waer van comen
dan de questien ende so veelderley opinien van gheleerde
mannen die professie makē vande Religie/ also dat de ooz
logen der schriften meer ende schadelicker zyn dan de wa
penen selfs? Waer van komen so veel heymelicke ende o
penbare haten/ yndigheden/ achterclappe/ calonniën/wra
ken/ begeerlicheden/ ambitien/ giericheden/ onmaticheden/

de
we
w
nevels
uddachs
sterren diese
konnen wer-
de dese Sterre ende sijn
rignonus, datter al een an-
Dereltsche dingen / soo wel aen-
as de bedieningh bande gemeene saet-
s. Het is gekomen tot het opperste. De
en sullen een Val kryghen. Dien God die
regeert / sal oock alles op der Aerde regeeren.
ander niet meer by doen. Dese dingen sijn genoeg
de verstandige ende die haer oogen open willen doe.
Onwetende ende verblinde en souden meer dingen niet
genoech sijn.

So pemaent meent dat de plaetse des Aerdelijcks bo-
ben de welke de sterre recht om hooch gestaen heeft / be-
neffens d'andere dingen niet beduyt / als ofte daer van
daen d'occase ende den aentem van soo groote verande-
ring te verwachten was / het sal gevoeghlyc sijn sodanige
plaetse te verkiezen in welkers Horizont ende Meridi-
aen 'tselfde geschniet is ten tyde des Vrouwen Maene als
de sterre eerst voort gekomen is.

De plaetse dan volgens de voorseyde Rekeninghe van
Ticho Brabe, sal legghen op de *Latitude* van 62 Graden,
ende op de *Longitude* van 53 Graden, welke is op de
Grensen van *Finlande* synde onder het ghebier vanden
Coninck van *Sweden*.

E N D E.